

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 155/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti YIT Reding a. s., Račianska 153/A, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Astrová 2/A, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Branislava Jablonku, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, zriadeného pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave, Gorkého 9, Bratislava, v konaní vedenom pod sp. zn. Rsp V-148/2010 a jeho rozsudkom zo 14. novembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť obchodnej spoločnosti YIT Reding a. s., **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. **O d k l a d á** vykonateľnosť rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, zriadeného pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave, sp. zn. Rsp V-148/2010 zo 14. novembra 2014 do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti YIT Reding a. s., Račianska 153/A, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Astrová 2/A, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Branislava Jablonku, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, zriadeného pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave, Gorkého 9, Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“), v konaní vedenom pod sp. zn. Rsp V-148/2010 a jeho rozsudkom zo 14. novembra 2014.

Napadnutým rozsudkom rozhodcovského súdu bolo v právnej veci sťažovateľky (v právnej pozícii žalobcu, pozn.) proti obchodnej spoločnosti PPM-IMMO s. r. o., Rybníčná 40F, Bratislava (ďalej len „žalovaná“), rozhodnuté o vzájomnom návrhu žalovanej na zaplatenie 311 336,34 € tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalovanej sumu 311 336,34 € a náhradu trov rozhodcovského konania, ako aj trov konania vrátane trov právneho zastúpenia žalovanej.

Sťažovateľka považuje rozsudok rozhodcovského súdu za arbitrárny z dôvodu:

- jeho nepreskúmateľnosti,
- že sa nevysporiadal v odôvodnení ani s jednou z námietok sťažovateľky podstatných pre rozhodnutie v merite veci,
- priznal žalovanej nárok ultra petitem – priznal viac, než žiadala žalovaná.

Podľa sťažovateľky uvedené námietky „sú však vylúčené z preskúvania pred všeobecným súdom“. Sťažovateľka, poukazujúc na obmedzenie prieskumu rozhodcovského rozsudku taxatívne stanovenými dôvodmi uvedenými v § 40 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, tvrdí, že „predmetné námietky najmä arbitrárnosť rozhodnutia a vybočenie rozhodnutia rozhodcovského súdu zo základných princípov civilného konania zakladá priamo právomoc ústavného súdu ex constitutione preskúmať rozhodcovský rozsudok, pretože všeobecné súdy z hľadiska úzko vymedzeného prieskumu v § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. takúto právomoc nemajú...“. Svoju argumentáciu opiera aj o aktuálnu judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 162/2011, III. ÚS 547/2013).

Sťažovateľka v sťažnosti popisuje skutkový stav, ktorý predchádzal podaniu sťažnosti ústavnému súdu, pričom v tejto súvislosti okrem iného uvádza:

„1) Žalovaný... sa vzájomným návrhom zo dňa 24. 11. 2010 domáhal zľavy z ceny diela vo výške = 311.336,34 EUR.

2) Sťažovateľ - žalobca... podaním zo dňa 20. 08. 2012 namietol, že nárok na zľavu z ceny diela nie je dôvodný.

3) Znalec doručil na rozhodcovský súd dňa 14. 01. 2014 znalecký posudok zo dňa 20. 12. 2013.

4) Dňa 11. 09. 2014 a 15. 10. 2014 (pozn.: cca až po 4 rokoch od podania vzájomného návrhu) sa vo veci konali ústne pojednávania, na ktorých účastníci prezentovali svoje stanoviská a námietky.

5) Dňa 07. 01. 2015 bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu... sp. zn.: Rsp V – 14812010... zo dňa 14. 11. 2014.

Rozhodnutie rozhodcovského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 09. 01. 2015 a vykonateľnosť dňa 13. 01. 2015.“

Dalšia časť sťažnosti obsahuje právnu argumentáciu, v rámci ktorej sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru v rámci konania pred rozhodcovským súdom poukazuje najmä na tieto skutočnosti:

«Žalovaný... sa voči sťažovateľovi stručným vzájomným návrhom zo dňa 24. 11. 2010 domáhal zaplattenia zľavy z ceny diela vo výške = 311.336,34 EUR z väd existujúcich ku dňu 24. 11. 2010, ktoré žalovaný ohodnotil žalovanou sumou.

Sťažovateľ (žalobca) v konaní pred rozhodcovským súdom...:

1) namietal, že nárok na zľavu diela je neopodstatnený, pretože žalovaný pri jeho uplatnení postupoval v rozpore s čl. XIII ods. 5 zmluvy o dielo, § 437 ods. 3 Obchodného zákonníka a § 436 ods. 2 Obchodného zákonníka (námietka vo vyjadrení sťažovateľa zo dňa 20. 08. 2012, námietka na pojednávaní dňa 15. 10. 2014, s. 4 zápisnice),

2) namietol, že zníženie hodnoty diela stanovené znaleckým posudkom č. 190/2013 zo dňa 20. 12. 2013 vo výške 8 % - 12 % je nepreskúmateľné, nakoľko v znaleckom posudku je len púha jedna veta o odhade, pričom chýbajú rozumné ekonomické kritériá a úvahy znalca ako k danému záveru dospel (námietka vo vyjadrení sťažovateľa zo dňa 17. 04. 2014, s. 5 podania),

3) namietol že, žalovaný si uplatnil vzájomným návrhom zľavu z ceny diela ku dňu 24. 11. 2010 (išlo o reklamácie č. 1 - č. 13), pričom v celom konaní svoj návrh nerozšíril o ďalšiu zľavu z ceny diela na ďalšie vady uplatnené po podaní vzájomného návrhu, t. j. po 24. 11. 2010, pričom znalecký posudok č. 190/2013, ktorý posudzoval vady, je vypracovaný ku dňu 20. 12. 2013, t. j. ku stavu 3 roky po podaní vzájomného návrhu. Žalovaný však od 24. 11. 2010 do 20. 12. 2013 uplatňoval voči sťažovateľovi ďalšie vady (reklamácie č. 14 - č. 58), avšak nie v rozhodcovskom konaní, pozn.: napriek uplatnenej zľave z ceny diela žalovaný naďalej žiadal aj odstraňovanie väd diela (námietka na pojednávaní dňa 15. 10. 2014, s. 4 zápisnice),

4) namietol, že uplatnenie zľavy z ceny diela vo výške 11 % žalovaným nie je overené znaleckým posudkom č. 190/2013, pretože ten udáva pri ocenení pojem „hodnota diela“, čo nie je pojem totožný s pojmom „cena diela“, ktorá bola zmluvne dohodnutá (námietka na pojednávaní dňa 15. 10. 2014, s. 4 zápisnice),

5) namietol, že zo znaleckého posudku č. 190/2013 pri definovaní jednotlivých vád nie je vôbec zrejmé, že išlo len o posudzovanie vád, ktoré uplatnil žalovaný v rozhodcovskom konaní, a to ku dňu 24. 11. 2010 v rámci vzájomného návrhu. Žalovaný sa totiž žiadneho nároku z ďalších vád, ktoré nastali po 24. 11. 2010 nedomáhal v rozhodcovskom konaní, hoci ich voči sťažovateľovi listom uplatňoval. Na rozhodcovskom súde žalovaný netvrdil žiadne skutkové okolnosti o ďalších vadách po 24. 11. 2010 (námietka na pojednávaní dňa 15. 10. 2014, s. 4 zápisnice), t. j. žalovaný v pozícii žalobcu pri vzájomnom návrhu povinnosť tvrdenia ani dôkaznú žiadnu nevyvíjal, bol pasívny - jeho jediné podanie bol dvojstranový vzájomný návrh zo dňa 24. 10. 2010...

6) navrhol, aby rozhodcovský súd vykonal dôkaz - nariadil znalecké dokazovanie na ocenenie vád na základe projektu sanácie stavby aj z dôvodu, že ocenenie vád znaleckým posudkom č. 190/2013 absentuje (námietka na pojednávaní dňa 15. 10. 2014, s. 3 zápisnice)... uvedené však rozhodcovský súd zamietol, bez akéhokoľvek odôvodnenia v rozsudku.»

Sťažovateľka namieta, že „rozhodcovský súd v odôvodnení rozsudku neuviedol ani jednu zmienku ako sa s podstatnými námietkami sťažovateľa (žalobcu) vysporiadal, t. j. úplne ignoroval svoju povinnosť vyplývajúcu z § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 51 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, t. j. povinnosť zrozumiteľne a presvedčivo uviesť ako sa s uvedenými námietkami sťažovateľa (žalobcu) vysporiadal, a prečo zamietol podstatný navrhovaný dôkaz sťažovateľom (žalobcom)... rozhodcovský súd len v púhej jednej vete... uvádza, že ustálil zníženie hodnoty diela vo výške 10 %, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku... pričom rozhodca neuviedol ani len jednu zmienku ako sa s námietkami vysporiadal, a prečo navrhnutý dôkaz nevykonali... Napriek uvedenému rozhodcovský súd priznal žalovanému sumu = 311.336,34 EUR...

Pokiaľ ide o trovy konania rozhodcovský súd priznal trovy právneho zastúpenia žalovanému aj za úkony právnej služby, ktoré vôbec nesúviseli so vzájomným návrhom, a to v období roku 2011, kedy sa pojednávalo o návrhu žalobcu, ktorý bol v pôvodnom konaní úspešný. Aj z toho hľadiska je rozhodcovský rozsudok nepreskúmateľný pre absenciu

dôvodov, prečo rozhodcovský súd priznal trovy právneho zastúpenia aj za úkony, ktoré nesúviseli so vzájomným návrhom.“.

Tým, že rozhodcovský súd pri rozhodovaní o priznaní zľavy z ceny diela „priznal žalovanému nárok na zľavu z ceny diela aj za obdobie 24. 11. 2010 - 20. 12. 2013, hoci žalovaný nikdy v rozhodcovskom konaní netvrdil ani nežiadal, že zľavu z ceny diela si uplatňuje aj za vady z uvedeného obdobia“, podľa sťažovateľky postupoval v rozpore s princípom „zákaz rozhodnúť v sporovom konaní ultra petitem“. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že „rozhodcovský súd sa ani s touto námietkou sťažovateľa (žalobcu) v odôvodnení vôbec nevysporiadal“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave zriadeného pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave..., zo dňa 14. 11. 2014, v konaní vedenom pod sp. zn.: Rsp V -148/2010, porušené bolo.

Rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave zriadeného pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore Bratislave..., zo dňa 14. 11. 2014, v konaní vedenom pod sp. zn.: Rsp V- 148/2010 sa zrušuje a vec sa vracia Rozhodcovskému súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave zriadenému pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave..., na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Rozhodcovský súd Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave zriadený pri Slovenskej obchodnej a priemyselnej komore v Bratislave..., je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku rozhodcovského súdu sp. zn. Rsp V-148/2010 zo 14. novembra 2014 do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

Sťažovateľka mailovou správou z 2. marca 2015 ústavnému súdu oznámila, že voči nej ako povinnej medzičasom už 21. januára 2015 na Exekútorskom úrade [REDAKOVANÉ], súdneho exekútora, [REDAKOVANÉ], začalo exekučné konanie o vymoženie peňažnej pohľadávky v sume 311 336,34 € s príslušenstvom vedené pod sp. zn. EX 101/2015.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

II.1 K prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sťažnosť spĺňa ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovené predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, a preto podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K návrhu na vydanie dočasného opatrenia

Sťažovateľka sa tiež domáha, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť rozsudku rozhodcovského súdu sp. zn. Rsp V-148/2010 zo 14. novembra 2014 z dôvodu, že *„rozsudok rozhodcovského súdu jediného rozhodcu sa v jedno inštančnom štádiu stal doručením právoplatným a následne aj vykonateľným, t. j. exekučným titulom, pričom už samotná výška pohľadávky = 311.336,34 EUR, ktorú si môže uplatniť úspešný žalovaný môže spôsobiť sťažovateľovi (žalobcovi) závažnú ujmu“*.

Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia,

opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Podľa § 52 ods. 4 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie možno zrušiť aj bez návrhu, ak pominú dôvody, pre ktoré sa nariadilo.

Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti právoplatného rozsudku rozhodcovského súdu sp. zn. Rsp V-148/2010 zo 14. novembra 2014 a dospel k záveru, že okolnosti uvádzané sťažovateľkou sú spôsobilé privodiť jej väčšiu ujmu na označených právach, ktorých porušenie namieta, než aká môže vzniknúť iným osobám, čo zakladá opodstatnenosť jej návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, a keďže návrh nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2015